

Posudek školitele na práci

**Lenka Procházková,
Mnichovo Hradiště 1866-1895. Každodenní život malého města ve druhé polovině 19.
století.**

**Diplomová práce, Filozofická fakulta UK v Praze, Ústav českých dějin,
Praha 2011, 133 s.**

Mnozí z nás mají ke svému rodišti blízký vztah, někdy je jeho výsledkem jen vzpomínání, třeba časem i sentimentální, cennější je ale zaujatý zájem, který přináší originální a cenné badatelské výsledky, tak jak je tomu v případě této předkládané diplomové práce.

Lenka Procházková v ní nabídla průhled do dějin malého, převahou českého města se znalostí současného bádání o dějinách měst, výtěžila dostupný úřední archivní materiál, kroniky, regionální tisk i egodokumenty; bez nároku na úplnost připomínám, že studovala v Muzeu Mnichova Hradiště, v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského v Praze, ve Státním oblastním archivu v Praze, Státním okresním archivu Mladá Boleslav a nezapomněla ani na Státní zámek v Mnichově Hradišti.

Lenka Procházková svou práci rozčlenila po vstupních pasážích (úvod, zhodnocení pramenů a literatury, nastínění historie města a kontextu společensko-politické situace v Čechách v poslední třetině 19. století) do sedmi, dále vnitřně členěných kapitol. Práci zdobí i obrazová příloha a což je důležité velice cenné, pracně z archivního materiálu zpracované přílohy, které mohou být v budoucnu dobrým podkladem pro mezioborová dále detailně zaměřená studia). Autorka logicky vymezila předmět svého zájmu rokem 1866, rakousko-pruskou válkou, která Mnichovo Hradiště a jeho okolí bezprostředně poznamenala, a rokem 1895, kdy se v Praze uskutečnila národopisná výstava, která se stala v Mnichově Hradišti impulsem ke vzniku místního muzea.

Promítla do dějin „svého“ Mnichova Hradiště dobové trendy, tzn. industrializaci, rozvoj komunikací, péči o zdraví obyvatel, vývoj školství, národnostní a náboženské poměry atd. Podrobně se věnovala také kulturnímu a veřejnému životu obyvatel Mnichova Hradiště. Tady připomněla také důležitý dobový faktor – překrývání tradičních slavností náboženského charakteru slavnostmi a shromážděními politického rázu (na Mužském v roce 1869). Obecně je známo, jak velký význam mělo při procesu emancipace českého národa divadlo, zde je konkrétně doloženo, jak byli takoví místní ochotníci aktivní, jak se inspirovali Prahou jako centrem, kolik dokázali připravit premiér (až sedmnáct do roka)... V této pasáži se autorka poučila v práci Františka Černého o ochotnickém divadle v Jaroměři. Oceňuji tedy, že se autorka tak důkladně věnovala úloze místních ochotníků (včetně přílohy, v níž je zachycen soupis provozovaných divadelních her a bezesporu využitelný při budoucím komparativním výzkumu!).

Autorka upozornila také na důležité události odehrávající se ve veřejném prostoru, včetně zřetelně symbolických úrovní (např. zvolené místo pro stavbu nové školy situované od kostela již do centra města). Sbírkový národopisný materiál, který byly shromažďovány pro pražskou výstavu, jsou konkrétním dokladem toho, jak pražské výstavy (ta jubilejní v roce 1891 a o čtyři roky později tato národopisná) podněcovaly etnografické výzkumy v regionech, jak posilovaly místní sebevědomí, zpřítomnily na místních výstavách zdejší bohatství a umožnily ve svých důsledcích vznik místních muzeí.

Lenka Procházková se ve své práci inspirovala současnými podněty o dějinách měst (příslušná řada vydávaná v Nakladatelství Lidových novin, ale především Petráňovy Ouběnice), důkladně vytěžila přístupný archivní materiál a také představila na základě pamětí a dalších materiálů výrazné osobnosti tehdejšího Mnichova Hradiště: pro obecnou kapitolu je takovým reprezentantem starosta Josef Dürich, pro kapitolu o sociální politice města lékárník Václav J. Sekera, pro kapitolu o školství učitel Jan Klíma a pro kapitolu Kulturní a veřejný život spolkový činovník František Mendík. Ukázala tak nejen obecné modernizační trendy ve městě, ale také ty osobnosti, které pomáhaly tyto trendy prosazovat a hrály v některých případech mnohem významnější než jen regionální roli.

Lence Procházkové se podařilo ve své diplomové práci ukázat na příkladu Mnichova Hradiště jak se sice ne extenzivně (počet obyvatel, zastavěnost místa), ale vnitřně proměnilo toto město během třiceti let ve druhé polovině 19. století, její práce podněcuje k dalším otázkám a zasloužila by si ve vybraných pasážích publikovat.

Práce Lenky Procházkové splňuje všechny předpoklady předepsané pro diplomové práce a s potěšením ji doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

V Praze 27. května 2011

Doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.